

**NOTA
INFORMATIVĂ
LA PROIECTUL
BUGETULUI
Primăriei or.
Telenești
PE ANUL**

2021

1. Introducere

În atenția consilierilor orașului Telenești, conducătorilor de instituții publice finanțate din bugetul de stat și local și societății civile se propune spre examinare și discuții proiectul bugetului orașenesc pe anul 2021.

Proiectul bugetului orașenesc pe anul 2021 este elaborat conform cadrului legal și altor acte normative, care reglementează aspectele bugetar-fiscale.

La baza proiectului de buget au stat prognoza resurselor bugetului orașenesc pe anii 2021-2023 și

obiectivele prevederilor legislației fiscale în vigoare, ținând cont de prevederile Legii cu privire la modificarea unor acte legislative nr.122 din 16.08.2019, în partea ce ține de modificările la art.33 alineatul (1) din Codul fiscal;

deciziile autorităților reprezentative și deliberative a UAT, în partea ce ține de competențele proprii în domeniul impozitelor, taxelor și altor venituri locale;

analiza bazei fiscale pe fiecare UAT (cel puțin 2-3 ani anteriori), separat pe tipuri de impozite, taxe și alte încasări la buget

De asemenea, au stat prioritățile de politici care derivă din Programul de activitate a Consiliului Orașenesc, alte documente de politici și strategii sectoriale, precum și acordurile semnate. Totodată, s-a ținut cont de cadrul legislativ în vigoare și toate actele normative adoptate în anul 2020, care au impact asupra cheltuielilor bugetare pe anul 2021

Prezenta notă informativă oferă detalii cu privire la structura bugetului orașului Telenești și conține principalele descrieri ale particularităților elaborării proiectului de buget pe anul 2021 și estimările pe anii 2022-2023

Schimbările majore valorificate, care au ghidat procesul de elaborare a proiectului de buget pentru anul 2021.

- începând cu 1 ianuarie 2021 cotele defalcărilor de la impozitul pe venitul persoanelor fizice se modifică după cum urmează: pentru bugetele orașelor-reședință de raion, bugetele municipiilor-reședință de raion – 50% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective

De asemenea, proiectul deciziei este însoțit de Nota informativă și alt material informativ adițional cu prevederi generale și de ordin specific anului bugetar 2021, precum și anexele, care prezintă: indicatorii generali ai bugetului; componența veniturilor, cheltuielilor; balanța bugetului, destinat facilitării procesului de analiză și promovare a acestuia în organul deliberativ a Consiliului orașenesc Telenești

La baza elaborării proiectului bugetului orașenesc au stat prognoza bazei impozabile, analiza tendințelor, ca urmare a implementării politicii bugetar-fiscale pentru anii 2018-2019, scontat 2020, obiectivele politicii bugetar fiscale pe anul 2020-2021, Serviciul de Colectare a Imp și taxelor locale.

Totodată s-a ținut cont de deciziile Consiliului orașenesc adoptate, care au impact asupra cheltuielilor bugetare pe anul 2020.

În aceste condiții, în proiectul bugetului orașenesc pe anul 2021, un accent deosebit este pus pe corelarea strânsă a cadrului de cheltuieli cu cadrul de resurse disponibile, prin sporirea eficacității și eficienței cheltuielilor publice, prioritizării programelor de cheltuieli și direcționării resurselor disponibile la programe de importanță vitală, fără a admite crearea de blocaje financiare în sistemul bugetar al orașului.

Obiectivul bugetului pe anul 2021 constă în asigurarea necesităților de finanțare ale bugetului orașului Telenești la nivel acceptabil de resurse locale în condițiile limitării riscurilor implicate, totodată creând condiții pentru atingerea obiectivului privind sustenabilitatea finanțelor publice, asigurând finanțarea ritmică, menținând echilibrul bugetar.

2. Indicatori bugetari

Proiectul bugetului orășenesc pe anul 2021 este estimat la venituri în sumă de 19 195,8 mii lei și cheltuieli în sumă de 19 195,8 mii lei,

Indicatorii bugetului orășenesc sunt expuși în 1-3 anexe a proiectului de Decizie.

Sinteza indicatorilor principali ai bugetului orășenesc: venituri, cheltuieli, soldul bugetului și sursele de finanțare – sunt reflectate în anexa nr.1 la proiectul Deciziei.

În scopul facilitării examinării proiectului, precum și pentru a pune la dispoziție o informație mai detaliată decât cea prevăzută în proiectul deciziei și anexele la el, la prezenta notă informativă sunt atașate, ca material adițional, inclusiv 5 tabele privind propuneri de buget pentru anul 2021 și estimările pe anii 2021-2022 elaborate pe bază de programe și performanțe, prin stabilirea unor indicatori de performanță măsurabili.

La elaborarea proiectului de buget s-a ținut cont de necesitatea asigurării unui echilibru bugetar, prin încadrarea cadrului de cheltuieli cu cadrul de resurse disponibile, prin sporirea eficacității și eficienței cheltuielilor publice, fără a admite crearea datoriilor în sistemul bugetar.

Veniturile bugetului or. Telenеști

În anul 2021 la bugetul local se preconizează acumularea veniturilor în sumă de 19 195,8 mii lei, fiind în scăderea comparativ cu suma aprobată pe anul 2020 cu 1,88 puncte procentuale.

În suma totală a veniturilor bugetului orășenesc sunt integrate veniturile obținute din impozite și taxe, venituri colectate ca urmare a prestării serviciilor cu plată, transferuri de la bugetul de stat.

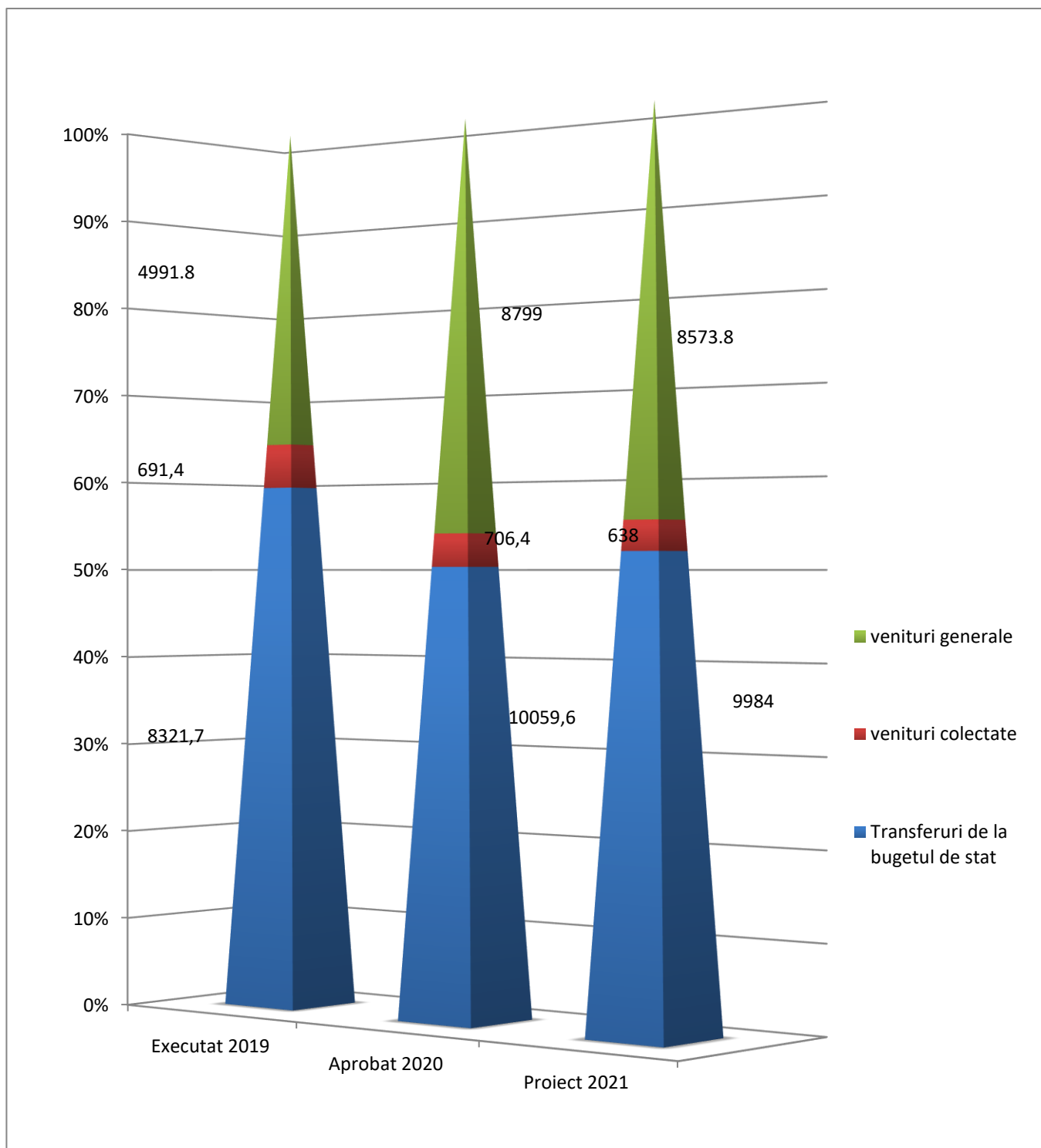
Evoluția principalelor indicatori de resurse a bugetului orășenesc pe anii 2019-2021 se prezintă în următorul tabel:

(mii lei)

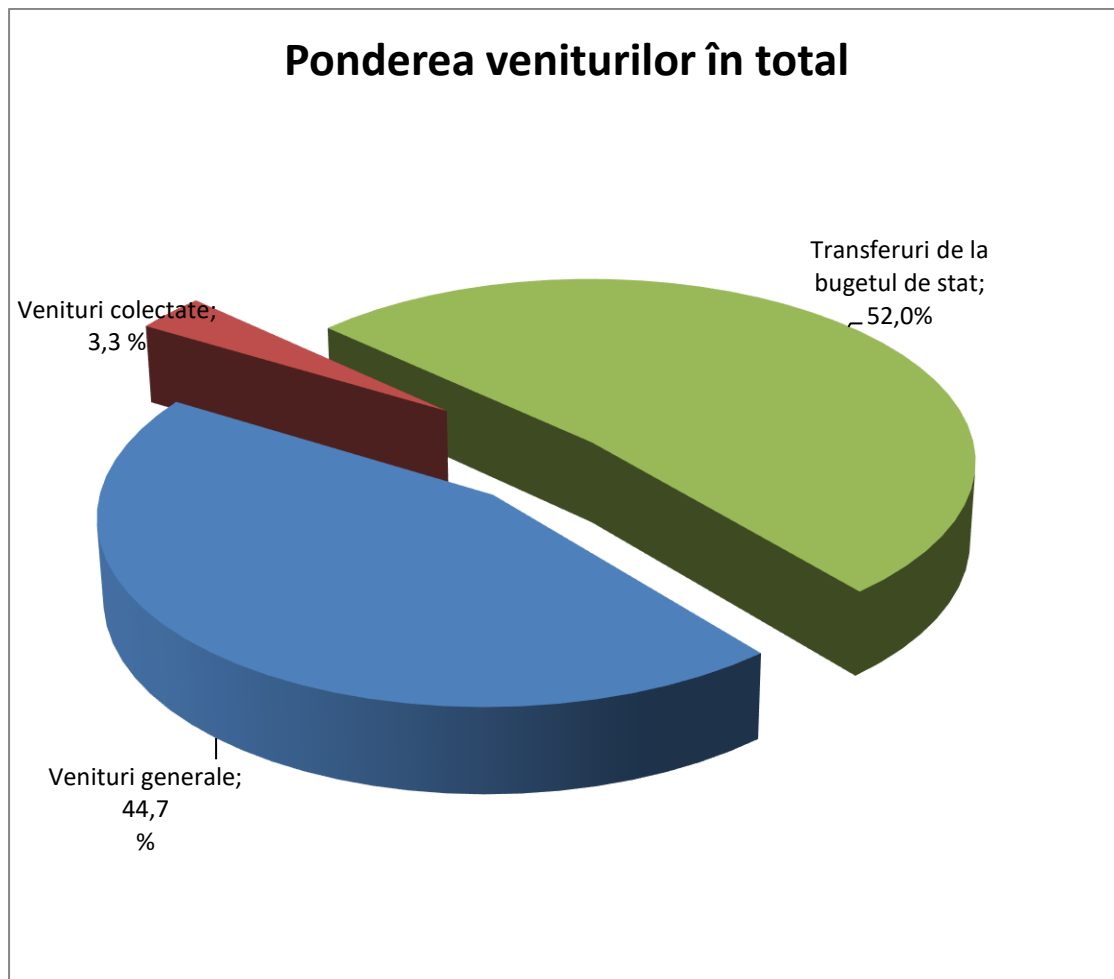
	Aprobat 2020	Corelat 2020	Proiect 2021	Devieri proiect/corelat	
				suma	%
Venituri generale	8799		8573,8	-225,2	-2,6
Venituri colectate	706,4		638	-68,4	-0,28
TOTAL transferuri	10059,6		9984	-75,6	-0,75
<i>inclusiv:</i>					
Transferuri cu destinație generală	1578,9		1128	-450,9	--28,5

Transferuri cu destinație specială	8480,7		8856	+375,3	4,4
TOTAL venituri	19 565,0		19195,8	5135,7	36,67

Evoluția veniturilor bugetului orașului 2019-2021 se prezintă în următoarea diagramă:

Proгноza încasării veniturilor pe anul 2021 și ponderea tipurilor de încasări în totalul părții de venituri a bugetului orășenesc se prezintă în următoarea diagramă:

În cuantumul veniturilor bugetului orășenesc prognozate pentru anul 2021, partea preponderentă – 52,0 la sută sau 9984,0 mii lei o dețin transferurile de la bugetul de stat, cu o scăderea față de anul 2020 de 0,75 la sută sau cu -75,6 mii lei.

**Cotele și scutiri personale anuale
pentru estimarea sumei impozitului pe venit reținut din salariu**

1. Veniturile proprii în sumă de 8573,8 mii lei, includ în componența următoarele venituri:

- ✓ impozitul pe bunurile imobiliare;
- ✓ Taxa pentru patenta de întreprinzător
- ✓ impozitul pe venitul persoanelor fizice ce desfășoară activitate independentă în

	Stabilit 2020	Proiect 2021	Estimat	
			2022	2023
1	2	3	4	5
Cotele impozitului pentru venitul persoanelor fizice, (%)	12	12	12	12
Scutirea anuală personală, (lei)	24000	24 000 (pentru veniturile care nu depășesc anual suma de 360 000 lei)	24 000 (pentru veniturile care nu depășesc anual suma de 360 000 lei)	24 000 (pentru veniturile care nu depășesc anual suma de 360 000 lei)
Scutirea anuală personală majoră, (lei)	30000	30000	30000	30000
Scutirea soț/soție	11280	11280	11280	11280
Scutirea soț/soție majoră	18000	18000	18000	18000
Scutirea anuală pentru persoanele întreținute	3000	3000	3000	3000
Scutirea anuală pentru persoanele întreținute cu dizabilități	18000	18000	18000	18000
Tariful contribuției individuale pentru asigurarea socială de stat obligatorie (din venit, %)	6.0	0	0	0
Prima de asigurare medicală obligatorie (din venit, %)	4.5	9	9	9

domeniul comerțului cu amănuntul;

- ✓ impozitul privat (conform apartenenței patrimoniului);
- ✓ taxele locale, aplicate conform Codului Fiscal;

- ✓ încasări din arenda terenurilor și locațiunea bunurilor domeniului privat al unității administrativ-teritoriale;
- ✓ alte venituri prevăzute de legislație;

2. Transferuri primite între bugetul de stat și bugetele locale de nivel I în sumă de 9984,0 mii lei, se prezintă după cum urmează (anexa nr1):

Executarea scontată a părții de venituri pe anul 2020 a bugetului orașului Telenești se estimează circa 85,6 %, comparativ cu prevederile precizate și se prezintă în următoarea tabelă:

Executarea scontată a bugetului orășenesc la partea de venituri pe anul 2020 se prezintă în următorul tabel:

Denumirea veniturilor	Cod ECO k 1-4	Aprobat	Precizat	Scontat anual	Devieri	
					Suma	%
1	2	3	4	5	6=5-4	7
<u>Venituri, total</u>	8	8799	8799	7529,4	-1269,6	85,6
Impozit pe venitul persoanelor fizice	1111	5789,0	5789,0	4917,1	-881,9	85
Impozit funciar	1131	364,1	364,1	215	-149,1	59
Impozit pe bunurile imobilare	1132	529,4	529,4	601	-71,6	113,5
Impozit pe proprietate	1133	0,5	0,5	0	-0,5	0
Taxe pentru servicii specifice	1441	1712,0	1712,0	1550	-161,09	90
Taxe si plati pentru utilizarea marfurilor	1145	350,0	350,0	230	-120	65,7
renta	1415	40,0	40,0	0,3	-39,7	0,75
Alte venituri	1451	14,0	14,0	16,0	+2	114

3.2 Cheltuielile bugetului orășenesc

Pentru anul 2021, cheltuielile bugetului orașelului se estimează în sumă de 19 195,8 mii lei, cu o scăderea de 369,2 mii lei față de prevederile bugetare aprobate pentru anul 2020.

La estimarea cheltuielilor aferente proiectului de buget pe anul 2021 și estimărilor pe anii 2022-2023, instituțiile - beneficiarii de alocații s-au condus de:

- actele normative și legislative, strategiile și programele care reglementează activitatea ramurilor (domeniilor) respective;
- angajamentele de cheltuieli asumate în anii precedenți cu impact financiar asupra anilor planificați (majorarea salariilor în anii precedenți);
- volumul veniturilor colectate de instituțiile bugetare;
- actele legislative și normative care reglementează aspectele referitoare la remunerarea muncii (cu modificările și completările ulterioare).

La planificarea cheltuielilor pentru plata mărfurilor și serviciilor s-a ținut cont de tarifele curente, precum și de necesitatea aplicării unui regim strict de economie, un accent deosebit fiind pus și pe îmbunătățirea procedurilor de achiziții publice.

Structura instituțiilor publice întreținute din mijloacele bugetului orășenesc

se prezintă în următorul tabel:

Nr. d/o		Total bugetul orășenesc	
		numărul instituțiilor	numărul unităților
1	2	3	4
1	Servicii de stat cu destinație generală	1	23,3
2	Educație timpurie	2	70,2
3	Servicii în domeniul culturii	3	21,5
4	Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale		19
TOTAL		6	134,2

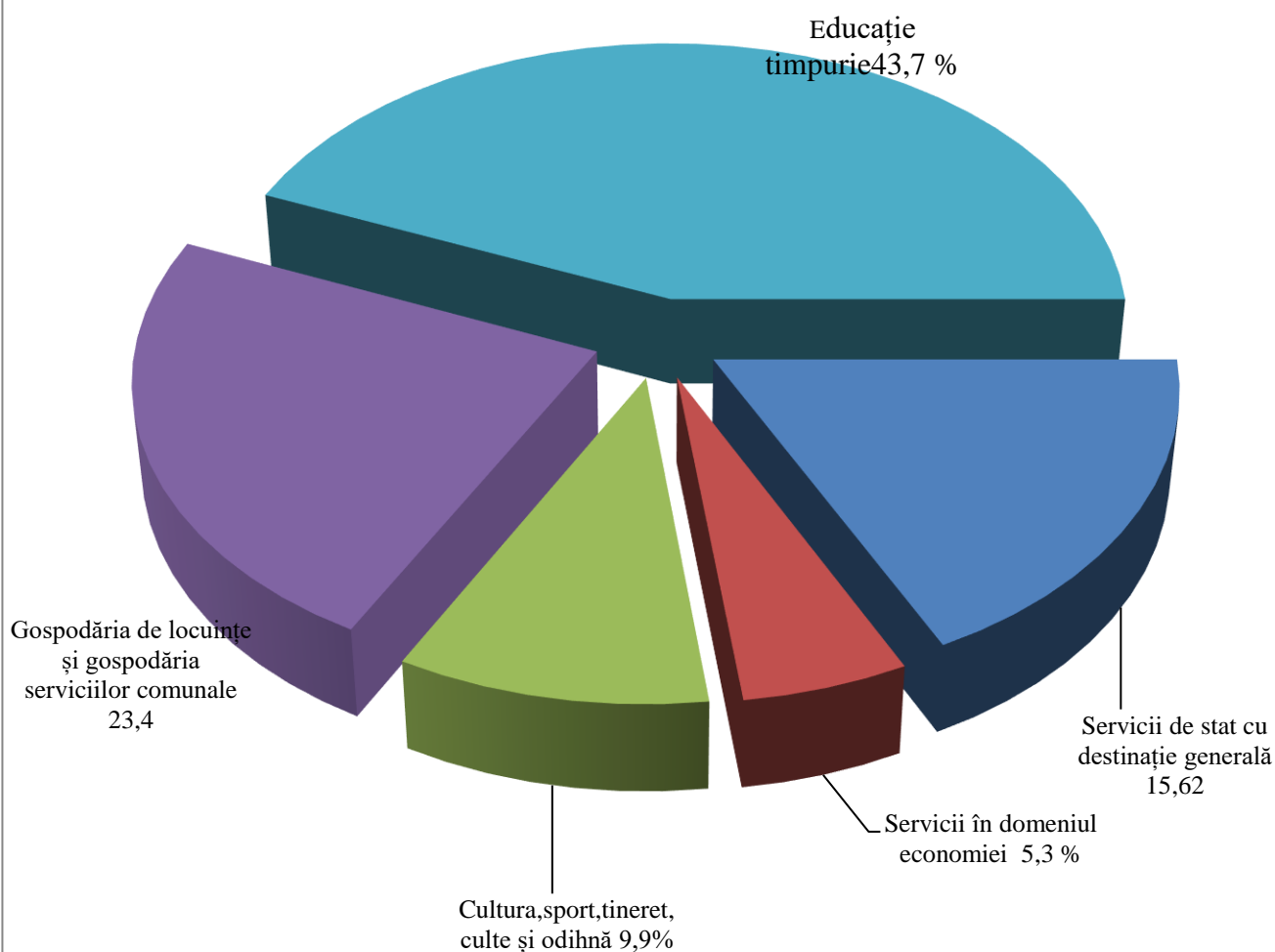
Evoluția cheltuielilor bugetului orășenesc pe anii 2019-2021 pe principalele grupe funcționale în valoare nominală și ca pondere în total cheltuieli se prezintă:

Denumirea grupelor principale	Gr. pr	2020 aprobat		2021 proiect	
		suma (mii lei)	ponderea în suma totală (%)	suma (mii lei)	pondere a în suma totală (%)

1	2	5	6	7	8
Servicii de stat cu destinație generală	01	3343,2	17,1	3391,2	17,7
Servicii în domeniul economiei	04	981,2	5	1018,3	5,3
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	06	5132,5	26,2	4496,0	23,4
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	08	1917,2	9,8	1897,2	9,9
Învățământ	09	8190,9	41,9	8393,0	43,7
TOTAL		19565	100	19195,8	100

Conform particularităților privind elaborarea de către APL a proiectului de buget local pentru anul 2021 și estimat pe anii 2022-2023

Ponderea principalelor grupe în totalul cheltuielilor bugetului primăriei orașului Telenеști

Structura bugetului orașelului Telenеști conform clasificăției economice se reflectă în tabelul nr.1 la Nota informativă a proiectului de Decizie

Ponderea esențială în volumul cheltuielilor bugetului orașului estimate pentru anul 2021 revine cheltuielilor de personal, ce constituie 9432,0 mii lei sau 49,1 la sută din totalul cheltuielilor.

Cu referire la compartimentul “**Cheltuieli de personal**” informăm că, la elaborarea proiectului bugetului pe anul 2021 s-a ținut cont de următoarele particularitățile:

1. Similar anului curent, pentru anul 2021 se va menține moratoriul asupra funcțiilor vacante, cheltuielile de personal ce au fost planificate reieșind din necesitatea acoperirii personalului efectiv încadrat. Totodată, În anii 2021-2023 s-a estimat necesarul de cheltuieli pentru numărul integral de unități de personal, conform structurii aprobate.

2.Cheltuielile de personal s-au calculat ținând cont de proiectul de modificare a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, cu implementare începând cu 1 ianuarie 2021 (în calcul pentru 11 luni), care prevede ajustări de clase pe unele poziții.

3.Drept baza pentru estimarea cheltuielilor de personala a servit volumul de cheltueli scontat de Ministerul Finanțelor ,urmînd a fi atins la finele anului curent , suplimentat cu costurile următoarelor măsuri :

a.majorarea valorilor de referență utilizate la calcularea salariilor angajaților din sectorul bugetar ,

b.acordarea compensațiilor persoanelor a căroro salariu lunar ,calculat începând cu 01,01,2021 pentru o funcție cu durata normală a timpului de muncă ,va fi mai mică decât 2200 lei.

Analiza cheltuielilor de personal estimate pentru anul 2021 în prisma funcțiilor se prezintă în următorul tabel:

Denumirea grupelor principale	Gr. principală	Total cheltuieli Mii lei	inclusiv		Ponderea ch.de personal la nivel de grupă principală în total ch.personal Mii lei/%
			cheltuieli de personal	Ponderea ch.personal în total cheltuieli $5=4/3*100$	
1	2	3	4	5	6
Servicii de stat cu destinație generală	01	3391,2	1650,2	48,7	17,5
	04	1018,3			
Gospodăria de locuințe și gospodăria comunală	06	4496,1			
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	08	1897,2	1647,8	86,8	17,5
Învățămînt	09	8393	6134	73	65
TOTAL cheltuieli		19195,8	9432	58,51	9924,0/74,61

Cheltuieli în cadrul grupelor funcționale principale

1. Servicii de stat cu destinație generală (grupa funcțională 01)

2. Gospodăria de locuințe și gospodăria comunală (grupa funcțională 06)
Programul 75 “Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale”,

3. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă (grupa funcțională O8)

Cheltuielile compartimentului dat sunt estimate pentru anul

4. Învățământul (grupa funcțională O9)

Programul 88 "Învățământ",

Bugete pe programe și performanță

Bugetarea fundamentată pe programe și performanțe este elaborată în temeiul capitolului XI al Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 209 din 24 decembrie 2015 și se prezintă în tabelul nr.4.1 la nota informativă, conform sintezei prezentate în următorul tabel:

Sinteza programelor de cheltuieli cuprinse în bugetul orășenesc, se prezintă:

Denumirea programului	Cod	Numărul tabelului
Executivul și serviciile de suport	03	
Exercitarea guvernării	O301	4.1
Servicii de suport pentru exercitarea guvernării	O302	4.2
Domenii generale de stat	08	
Gestionarea fondurilor de rezervă și de intervenție	O802	4.3
Servicii generale economice comerciale	04	
	5009	4.4
Dezvoltarea transporturilor	64	
Dezvoltarea drumurilor	6402	4.5
Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale	75	
Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale	7502	4.6
Iluminarea stradală	7505	4.7
Cultura, cultele și odihna	85	
Dezvoltarea culturii	8502	4.8
Tineret și sport	86	
Sport	8602	4.9
Tineret	8603	4.10
Învățământ	88	
Educație timpurie	8802	4.11

Scopurile, obiectivele și indicatorii de performanță la subprogramele enunțate în sinteză sunt oglindite în tabelele nr.4,1-4,11 la prezenta Notă informativă.

Bugetarea pe bază de programe la nivel orășenesc este în strânsă legătură cu planificarea pe termen mediu, deoarece majoritatea politicilor au o durată mai mare de un an.

Bugetele pe programe cuprind toate resursele bugetare.

Proiectul bugetului orășenesc pe programe pentru anul 2020 este expus în anexa nr.3 la proiectul de decizie .

Tabele la Nota informativă

Tabelul nr.1. Structura bugetului orășenesc conform clasificății economice.

Tabelul nr.2. Veniturile bugetului orășenesc conform clasificății economice.

Tabelul nr.3. Cheltuieli bugetului orășenesc conform clasificății funcționale.

Tabelul nr.4.1 -4.11 Sinteza programelor de cheltuieli ale bugetului orășenesc

Tabelul nr.5. Informație privind efectivul de personal pe instituțiile .

Tabelul nr.1

Structura bugetului orășenesc conform clasificății economice

Indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului local pe anul 2021

Denumirea	Cod Eco	Suma, mii lei
I. VENITURI, total	1	19195,8
inclusiv transferuri de la bugetul de stat		9984,0
transferuri primite între bugetele locale		
II. CHELTUIELI, total	2+3	19195,8
Inclusiv: Cheltuieli recurente, total		19195,8
din care: cheltuieli de personal		9432,0
III. SOLD BUGETAR	1-(2+3)	
IV. SURSELE DE FINANȚARE, total		
inclusiv conform clasificății economice (k3)		
Sold mijloace bănești la începutul perioadei	910	
Sold mijloace bănești la sfârșitul perioadei	930	

Tabelul nr.2

Veniturile bugetului orășenesc conform clasificății economice

Denumirea	Cod ECO	Suma , mii lei
-----------	---------	----------------

	(k-6)	
Venituri total:inclusiv		19195,8
Impozit pe venit reținut din salariu	111110	5491,0
Impozit funciar al persoanelor juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător	113161	213,1
Impozit funciar al persoanelor fizice cetățeni	113171	160,1
Impozit pe bunurile imobiliare ale persoanelor fizice	113220	32,6
Impozit pe bunurile imobiliare ,p/f ,p/j	113230	167,8
Impozit pe bunurile imobiliare-p/f din valoarea estimata	113240	560,5
Impozit privat încasat în bugetul local de nivelul I	113313	1,0
Taxa de piață	114411	170,0
Taxa pentru amenajarea teritoriului	114412	250,0
Taxa p.prestarea serviciilor de transport	114413	0
Taxa de plasare amplasare a publicității	114414	1,0
Taxa pentru despozitivele publicitare	114415	58
Taxa pentru parcare	114416	3,0
Taxa pentru parcaj	114417	1,0
Taxa pentru unitatile comerciale	114418	1096,7
Taxa pentru cazare	114421	1,0
Taxa pentru patenta de întreprinzător	114522	350,0
Arenda terenurilor cu alta destinație decât agricolă	141533	2
Alte venituri	145142	14,0
Donatii	144214	1.0
		8573,8
Transferuri primite între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul I	1912	9984,0
Transferuri curente primite cu destinație specială	191211	7837,7
Transferuri curente primite cu destinație specială , drumuri	191216	1018,3
Transferuri curente primite cu destinație generală	191231	1128,0

Incasari de la prestarea serviciilor cu plata	142310	638,0
---	--------	-------

Tabelul nr.3

Cheltuieli bugetului orășenesc conform clasificăției funcționale.

Denumirea	Cod	Suma, mii lei
Cheltuieli recurente, în total		19 195
inclusiv cheltuieli de personal		
Investiții capitale, în total		
<i>Servicii de stat cu destinație generală</i>	01	3391,2
Resurse, total		3391,2
<i>Resurse generale</i>	1	3343
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	70,0
Cheltuieli, total		3391
<i>Exercitarea guvernării</i>	0301	2924
<i>Gestionarea fondurilor de rezervă și de intervenție</i>	0802	230,0
<i>Servicii de suport pentru exicutarea guvernarii</i>	0302	252
<i>Administrarea patrimoniului de stat</i>		-1
Serviciul în domeniul economiei	04	1018
Resurse, total		1018
<i>Serviciul în domeniul economiei</i>	0451	1018
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>		
Cheltuieli, total		1018
<i>Administrarea patrimoniului de stat</i>		
<i>Dezvoltarea drumurilor</i>	6402	1018
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	06	4496,1

Resurse, total		
<i>Resurse generale</i>	1	4496
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	
Cheltuieli, total		4496
<i>Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale</i>	7502	3846
<i>Iluminarea stradală</i>	7505	650,0
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	08	
Resurse, total		1897,0
<i>Resurse generale</i>	1	1897,0
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	13
Cheltuieli, total		1897
<i>Dezvoltarea culturii</i>	8502	1797
<i>Sport</i>	8602	50,0
<i>Tineret</i>	8603	50,0
Învățământ	09	
Resurse, total		8392.7
<i>Resurse generale</i>	1	7837.7
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	555,0
Cheltuieli, total		8392.7
<i>Educație timpurie</i>	8802	8392.7

Tabelul nr.5

**Efectivul limită al statelor de personal
din instituțiile publice finanțate de la bugetul local a Primăriei Telenești
pe anul 2020**

Nr. d/o	Denumirea	Cod org 2	Efectivul de personal, unități
1	2	3	4
1	Primăria Teleneșt- aparat	10958	23,3
2	Grădinița Andrieș	08676	49,3
3	Grădinița Guguță	08677	21,1
4	Centrul de Cultură Telenești	08165	11,5
5	Teatre populare	08162	7,0
6	Căminul cultural Mihalașa	08680	2,0
7	Biblioteca Mihalașa	08679	1,0
9	Amenajarea	10958	19,0
Total			134,2